

Cuprins

Căruțașul de pe Providence	5
Taverna marinarilor	99
Ecluza nr. 1	197
Maigret și martorii recalcitranți	299
Maigret la tribunal.....	409
Maigret și clientul de sîmbătă.....	503
Maigret și vagabondul.....	599
Maigret își pierde cumpătul.....	697
Maigret și negustorul de vinuri	797

Integrala Maigret

SIMENON

VIII

Căruțașul de pe Providence

Taverna marinarilor

Ecluza nr. 1

Maigret și martorii recalcitranți

Maigret la tribunal

Maigret și clientul de sâmbătă

Maigret și vagabondul

Maigret își pierde cumpătul

Maigret și negustorul de vinuri

Traducere de Nicolae Constantinescu

POLIROM

2018

Făcea asta intenționat, nu fără o satisfacție malițioasă: îi servea la grămadă informații, pe care judecătorul se străduia să le ordoneze în minte.

— L-ați reținut la Poliția Judiciară?

— Nu l-am chestionat acolo.

— Unde ne duce asta?

— Nu știu. Dacă înlăturăm ipoteza unui hoț sau a unui nebun și dăm crezare declarației marinarului, trebuie să admitem că asasinatul a fost comis de cineva din casă. Or, oamenii de la Identitatea Judiciară au găsit o cheie reglabilă de 36 de centimetri în camera lui Léonard Lachaume.

— Asasinul a folosit un pistol...

— Știu. O astfel de cheie cântărește vreo două kilograme. După spusele servitoarei, Catherine, se găsea în camera lui Léonard de două săptămîni, o folosisese ca să strîngă un bulon care închidea o țeavă de gaz.

— Ce alte informații mai aveți?

Judecătorul era iritat de calmul ironic al comisarului. Era evident, chiar și pentru secretar, care lăsa capul în jos cu un aer jenat, că Maigret alesese în mod deliberat o atitudine care, deși nu era ostilă, nici direct agresivă, era lipsită de cordialitate.

— Nu le-aș putea spune informații... Tocmai am obținut, de exemplu, numărul de cearșafuri de pat folosite în casă...

— Cearșafurile de pat?

— Un singur cearșaf din camera lui Léonard era pătat de sînge... Or, acesta este marcat cu un „P” și îi aparține cumnatei sale Paulette.

— Asta-i tot?

— Alaltăieri, aceasta a părăsit casa pe jos, prin ploaie, în jurul orei șase, ca să se întâlnească cu amantul ei, care o aștepta puțin mai departe pe chei, într-o mașină roșie, în fața unei băcănii. Cam tot atunci, Léonard Lachaume ieșea la volanul mașinii cumnatei sale, un Pontiac albastru... Cuplul s-a dus la un restaurant discret de la Palais-Royal, *Chez Marcel*... Léonard s-ar fi întors la ora nouă. O oră mai târziu, cineva, din interior, sfărîma cu un obiect greu, probabil un ciocan, cioburile de sticlă de deasupra zidului. Paulette, după un popas în apartamentul englezului, pe cheiul Bourbon, s-a întors cu taxiul...

— De ce nu cu mașina amantului?

— Pentru că, noaptea, se temea să nu fie remarcată.

— V-a spus ea asta?

— Mi-a spus amantul ei. Pe coridor, l-a salutat pe Léonard, care era în halat de casă...

Trăsăturile lui Maigret încremeniră brusc și, preț de o clipă, păru absent.

— La ce vă gândiți?

— Încă nu știu. Va trebui să verific...

Asta nu semăna cu visul lui, când îi făcea judecătorului nevăzut o demonstrație atât de strălucită a propriilor metode. Și nu erau pe cheiul Gării. Lipseau atmosfera casei, obiectele, trecutul și prezentul, vizibilul și invizibilul.

Totuși, juca un rol, în mod conștient. Cu bietul Comélieu, care fusese atât de mult timp inamicul lui personal, era o bătălie deschisă, vechea luptă, niciodată recunoscută, dar întotdeauna latentă, între Parchet și Poliția Judiciară.

Alți judecători preferau să-l lase să acționeze cum dorea și să aștepte răbdători să li se aducă un dosar complet, inclusiv, de preferință, mărturisirile vinovaților.

În fața judecătorului Angelot se grozăvea, fără să vrea, jucînd, dacă se poate spune, personajul Maigret așa cum și-l imaginau unii.

Nu era mîndru de asta, dar nu putea altfel. Două generații stăteau față în față și nu-l deranja deloc să-i arate acelui ageamiu...

— În concluzie...

— N-am tras nici o concluzie, domnule judecător.

— Dacă e vorba, după cît se pare că spuneți, de cineva din familie...

— Din familie sau din casă.

— Adică o treceți pe lista suspectilor și pe bătrîna servitoare cocoșată?

— Nu elimin pe nimeni. N-am să vă citez iar statistici, dar, acum trei luni, un bărbat și-a omorît vecinul, exact cu un pistol 6,35, pentru că se încăpățîna să asculte radioul dat la maxim.

— Nu văd legătura.

— La prima vedere, e o crimă stupidă, inexplicabilă. Numai că asasinul e un invalid de război care a fost supus la două trepanații și care își petrece zilele suferind într-un fotoliu. Trăiește din pensie. Vecinul era un croitor particular, de origine străină, care a avut necazuri după eliberare și a scăpat...

— Tot nu înțeleg...

— Iată unde vreau să ajung. Ceea ce, la prima vedere, pare să fie un motiv ridicol – muzica dată ceva mai tare! – devine, dacă te gîndești mai bine, pentru invalidul de război, o chestiune vitală... Cu

alte cuvinte, date fiind împrejurările, crima este explicabilă, aproape fatală.

— Nu văd o situație similară în casa de pe cheiul Gării.

— Totuși, trebuie să existe una, *cel puțin în mintea celui care l-a omorât pe Léonard Lachaume*. În afara unor rare cazuri patologice, omul nu ucide decît din motive precise, imperioase.

— Ați găsit acest motiv în cazul de față?

— Am găsit mai multe.

Dar comisarului îi fu brusc lehamite de rolul pe care, dus de val, îl jucase pînă atunci.

— Îmi cer scuze, murmură el.

Și era sincer.

— Pentru ce?

— Pentru tot. N-are importanță. Adineauri mi-a venit o idee în timp ce vorbeam. Dacă îmi permiteți să dau un telefon, poate ne vom lămuri cît de cît.

Magistratul împinse telefonul spre el.

— Dă-mi, te rog, Identitatea Judiciară!... Alo!... Da... Alo!... Cine e la telefon?... Dumneata, Moers? Aici Maigret... Am primit raportul... Da... Nu despre asta vreau să vorbim, ci despre inventar... Presupun că e complet... Cum?... Știu... Nu mă îndoiesc de grija cu care a fost făcut... Vreau doar să mă asigur că nu s-a omis chiar nimic... Cel care l-a bătut la mașină ar fi putut să sară un rind... Ai lista originală la îndemînă?... Ia-o... Bun... Acum, vezi dacă nu se menționează un halat de casă... M-am uitat peste listă destul de rapid în biroul meu și s-ar fi putut să-mi scape... Un halat de casă, da... Bărbătesc, exact... Aștept...

Îl auzi pe Moers citind lista cu glas șoptit.

— Nu. Nu e trecut nici un halat de casă. De altfel, am fost acolo și n-am văzut...

— Mulțumesc, bătrîne.

Maigret și judecătorul se priviră în tăcere. În sfîrșit, comisarul murmură, ca și cum n-ar fi fost sigur:

— În stadiul în care am ajuns, poate că un interogatoriu ar da ceva rezultate.

— Interogatoriul cui?

— Asta mă întreb și eu.

Și nu numai pentru că încerca să găsească ceea ce numea uneori punctul de minimă rezistență. Azi intervenea și o problemă personală.

Era convins că judecătorul Angelot va cere ca interogatoriul să aibă loc în biroul lui.

Poate că va insista să-l conducă personal.

Maigret s-ar fi simțit jenat să-l convoace pe bătrînul Lachaume, care avea deja aerul unuia dintre portretele agățate în biroul de la parter. Trebuia despărțit de soția lui, care nu putea fi transportată. Nici măcar nu era sigur că bătrînul Lachaume mai era lucid. Ochiul lui păreau să privească în interior și Maigret bănuia că trăia doar din amintiri.

Catherine s-ar fi purtat agresiv, pentru că era femeia unei singure idei și nu ceda. Ar fi tăgăduit, în pofida oricărei evidențe, luînd în ris logica. Era de ajuns să-i vezi silueta cocoșată și să-i auzi vocea prea pițigăiată.

Nu-l cunoștea pe Jean-Paul, nu avusese ocazia să-l vadă, pentru că se grăbiseră să-l facă dispărut, lăsîndu-l la internatul colegiului.

Fără să vrea, mezinul familiei ar fi putut furniza informații prețioase, dar comisarul își imagina repulsia judecătorului de instrucție față de ideea hărțuirii unui copil al cărui tată murise în urmă cu două nopți.

Mai rămîneau Armand și Paulette.

Armand nu era însă recomandabil din cauza crizelor de epilepsie. Strîns cu ușa, n-ar fi putut oare să facă o criză, adevărată sau simulată?

— Cred că cel mai bine ar fi s-o interogăm pe Paulette Lachaume, spuse el, oftînd.

— Aveți întrebări precise să-i puneți?

— Cîteva. Altele vor decurge din răspunsuri.

— Doriți să-i anunț avocatul?

Bineînțeles, Radel va fi prezent. Cu Angelot, totul se va derula după regulament. Maigret renunța cu părere de rău la biroul lui, la obiceiuri, la micile lui manii, inclusiv aceea de a cere să i se aducă, la un moment dat, sandvișuri și bere sau cafea sau de a-i ceda locul unuia dintre inspectorii lui, care, cu seninătate, o lua de la capăt cu întrebările.

Într-o zi, poate mai depărtată, poate mai apropiată, toate astea vor fi de domeniul trecutului și munca lui Maigret va fi făcută de unii ca Angelot, bine crescuți și blindați cu diplome.

— I-am telefonat în această dimineață, mărturisi comisarul.

Judecătorul se încrunță.

— În legătură cu interogatoriul?

Deja era pregătit să-și apere prerogativele.

— Nu. Ca să-i cer două-trei informații pe care vi le-am transmis. Ca să nu deranjez familia Lachaume, am preferat să mă interesez prin intermediul lui.

— Alo!... Dați-mi cabinetul maestrului Radel, vă rog... Da, André Radel... Alo!... André?...

Cu o zi în urmă, în casa de pe cheiul Gării, Maigret nu-i auzise pe cei doi adresându-se unul altuia pe numele mic.

— Auzi... E în biroul meu comisarul Maigret... Ancheta a ajuns într-un punct unde pare necesar să se procedeze la unele interogatorii... Da, în biroul meu, bineînțeles... Nu! N-am intenția să-i deranjez pe bătrini... Nici pe el... cel puțin deocamdată... Poftim?... Ce spune medicul?... A!... Da, Paulette Lachaume... De preferință, în cursul dimineții... Bine... Aștept telefonul tău...

Închise și găsi de cuviință să explice:

— Am făcut dreptul împreună... Mi-a spus că Armand Lachaume e la pat. A avut o criză destul de violentă ieri-seară. A fost chemat medicul, care e la căpățiul lui și în dimineața asta...

— Și Paulette?

— Radel urmează să mă sune. Speră să mi-o aducă spre amiază. Judecătorul tuși ușor, stinjenit, jucându-se cu cuțitașul de tăiat hîrtie.

— În stadiul în care am ajuns, e mai firesc ca eu să pun întrebările, iar dumneavoastră să interveniți doar dacă este necesar... Presupun că nu aveți nimic împotriva...

Ba da! Dar la ce bun să vorbească?

— Va fi cum doriți.

— În schimb, mi s-ar părea normal să-mi indicați în scris, înainte să sosească, punctele asupra cărora credeți că este util să insist.

Maigret dădu din cap afirmativ.

— Doar câteva cuvinte pe o bucată de hîrtie. Desigur, fără caracter oficial.

— Se înțelege.

— Ați primit informații despre defuncta soție a lui Léonard Lachaume?

— A fost folosită la fel ca fiica lui Zuber.

— Adică?

— Să mențină în viață, dacă putem vorbi de viață, un anumit timp, casa de pe chei și fabrica de biscuiți. Origine asemănătoare. Tatăl ei este un fost șef de echipă care s-a îmbogățit în domeniul lucrărilor publice. Dota a servit la achitarea datoriilor.

— Și moștenirea?

— Nu există moștenire, pentru că tatăl trăiește și s-ar putea să nu moară prea curînd.

Întîi Léonard. Apoi Armand.

Încăpățînarea de a ține pe linia de plutire o afacere care, conform tuturor regulilor economiei, ar fi trebuit de mult timp să dea faliment nu era oare ceva destul de emoționant?

Nu semăna, într-o oarecare măsură, cu gestul invalidului de război care își împușcase vecinul pentru că îl tortura de dimineață pînă seara dînd radioul la maxim?

Maigret nu amintise întîmplător de acest caz. Desigur, jucase un rol în fața judecătorului de instrucție, dar, în esență, fusese sincer cu el.

— Alo, da... Ce-a spus?... Cam cînd?... Pe la unsprezece și jumătate? Bine... Sigur că nu! În biroul meu...

Lui Radel îi era chiar atît de teamă că interogatoriul va avea loc în biroul lui Maigret? Angelot îl liniștise, ca și cum ar fi vrut să spună: „La mine totul se va petrece perfect legal...”

Comisarul oftă și se ridică:

— Voi fi aici cu puțin înainte de unsprezece și jumătate.

— Să nu uitați să notați întrebările care...

— Am să mă gîndesc la ele.

Grasu' aștepta și acum, bietul de el, pe bancă, resemnat, între doi jandarmi, ca judecătorul „lui” să binevoiască să-l primească. Maigret îi făcu în treacăt cu ochiul și, ajuns în birou, trînti ușa în urma lui.